LEISKIME VAIKAMS NORĖTI

Jei galėčiau iš naujo auginti savo vaiką Jei galėčiau iš naujo auginti savo vaiką... Pirmiau aš „pastatyčiau“ jo savigarbą, o namą vėliau. Pirštus daugiau naudočiau piešimui, o ne rodymui kas ne taip. Mažiau pastabų sakyčiau, daugiau paaiškinčiau. Žiūrėčiau ne į laikrodį, o į akis... Rūpinčiausi žinoti mažiau, ir žinočiau daugiau rūpintis. Dažniau apsikabinčiau ir skraidinčiau aitvarus. Nevaidinčiau rimto, o rimtai žaisčiau. Daugiau po pievas lakstyčiau ir į žvaigždes žiūrėčiau. Dažniau paimčiau ant rankų ir mažiau tampyčiau. Kampe augantį ąžuolą dažniau pastebėčiau. Rečiau būčiau nepalenkiamas ir daug dažniau pritarčiau. Mažiau rodyčiau meilės jėgai, o daugiau meilės jėgą. Parengta pagal Diane Loomans **Leiskime vaikams norėti** Ką daryti tėvams, susidūrusiems su vaikų nerealiais norais? Ogi leisti vaikams norėti. Tai jokiu būdu nereiškia, kad būtina pildyti visas vaiko užgaidas, tačiau reikia su pagarba ir supratingumu išgirsti tai, ko vaikas nori ir į tai reaguoti. Nereikia norais stebėtis, o juo labiau juos smerkti nei noro, nei paties vaiko. Tik kūrybingas vaikas moka ir gali norėti. Taigi jeigu jūsų sūnus ar dukra turi daug svajonių, norų ir troškimų, tai rodo didelį kūrybingumą, smalsumą, energingumą ir optimizmą. Vaikų norai yra gyvenimo variklis, pozityvios jėgos, skatinančios vaiką augti, tobulėti, atsiskleisti ir džiaugtis gyvenimu. Nebijokite vaikų norų, netgi jeigu jie jums atrodo neadekvatūs, kvailoki ar neįgyvendinami. Tiesiog leiskite juos vaikui išdėstyti, supratingai pasiklausykite ir gerbkite jo pasirinkimą. Net jei iškart žinote, kad tų norų negalėsite ar nenorėsite išpildyti, aiškiai tai pasakykite vaikui, tačiau nemenkindami jo svajonių. Kaip? Visai nesunkiai. Štai ketverių metų Almutė, atėjusi kartu su mama į parduotuvę, pareiškė norą įsigyti lėlytę ,o mamai reikėjo tik duonos ir pieno. Tačiau Almutės mama protinga moteris, ji neišdrožė dukrai moralo apie krizę ir tuščią piniginę, apie absurdiškus norus ir daugybę namuose esančių lėlių ir nepridūrė, kad jai baisiausiai nusibodo zyzimas. Mama atsakė: ,,Taip tikrai labai gražios lėlės...Žinai, kai aš buvau maža, irgi norėjau nusipirkti visas lėles, kurios buvo parduotuvėje. Bet šiandien mes pirksime duonos ir pieno, nes taip esame susitarusios. O jei tu nori naujos lėlės, teks palaukti gimtadienio arba Kalėdų. Jeigu vaikui leidžiame norėti, neuždraudžiame pasidžiaugti savo noru, tuomet vaikas daug lengviau gali noro atsisakyti ar nusileisti. **Kaip elgtis su vaiko norais**

1. Pripažinti vaiko norus ir jais džiaugtis. Visus vaiko norus reikia išklausyti, suprasti ir juos gerbti. Tai reiškia, kad vaikas yra smalsus, žaismingas, kūrybingas, nenuilstantis ir aktyvus, o visos šios savybės rodo, kad jis auga ir vystosi emociškai sveikas ir pasitikintis savimi.
2. Patiems suaugusiems turėti norų ir troškimų. Tai leidžia daug geriau suprasti vaiką, kai jis kažko nori. Suaugę gali savo norais pasidalyti su vaikais, taip pat pakalbėti apie tai, kad norui išsipildyti gali reikėti laiko, pastangų ir kantrybės.

3. Pasiūlyti alternatyvą. Jeigu vaiko noras atrodo nerealus, nesaugus ar per brangiai kainuoja, gal vaikas išsirinks panašų pigesnį žaislą, gal susiteps sumuštinį, bet ne pačiu aštriausiu peiliu, gal užuot vykus į vandens parką ar pan., pasimaudys ežere.
4. Suteikti laisvės. Reikėtų vaikui suteikti erdvės, kad jis galėtų pasirinkti, atrasti, tyrinėti ir kurti. Kuo labiau jo aplinka pritaikyta prie jo amžiaus, tuo laisviau jis gali elgtis ir tuo lengviau suaugę susitaiko su jo norais. Jei norinčiam piešti vaikui aplinką pritaikysime taip, kad jis neišteptų savo drabužių ir kambario, tai vaikas galės laisvai kurti, piešti.

Kokiems norams sakyti „Ne“

1. Jei vaiko noras pavojingas jo paties sveikatai ar gyvybei. Pvz.: žiemą eiti į lauką be pirštinių, žaisti su elektros prietaisais ar pan. 2. Jeigu vaiko noras pavojingas kito sveikatai. Pvz.: kai vaikas nori suduoti, įkąsti, per stipriai suptis sūpynėmis ar pan. 3. Kai vaiko noras pažeidžia kitų žmonių teises ar autonomiškumą. Pavyzdžiui, kai vaikas šeimos nariams trukdo dirbti, pertraukia pokalbį. 4. Kai vaikas savo norais terorizuoja tėvus, siekia juos nugalėti. Pvz.: kai vaikas sako: „Jei tu nenupirksi saldainio, tai aš ..., jei tu nepaseksi dar vienos pasakos, tai aš nemiegosiu ir pan.“ 5. Kai vaiko noras gali padaryti žalos gyvūnams ar daiktams. Pavyzdžiui, kai nori per stipriai suspausti gyvūną, piešti ant stalo, sienų ir pan. 6. Kai vaiko noras prieštarauja šeimos taisyklėms ir susitarimams. Pavyzdžiui, kai yra taisyklė televizorių žiūrėti vieną valandą,o vaikas nori ilgiau, kai nori valgyti jau išsivalęs dantis, o taisyklė neleidžia ir pan.

Paruošta pagal psichologės R. Pipirinės str. „Leiskime vaikams norėti“ Žurnale „Moters savaitgalis“ NR.38 2009 m. rugsėjis Paruošė auklėtoja Vida Valančienė